

DR. GAÁL RÓBERT

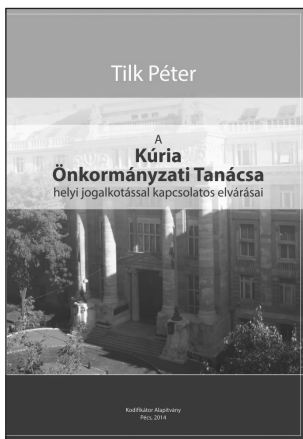
JEGYZŐ

SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Megjelent a Kúria helyi jogalkotással összefüggő tapasztalatait összegző kézikönyv¹

Dr. Tilk Péter, a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara Alkotmányjogi Tanszékének vezetője megjelentette új könyvét, amely a Kúria önkormányzati tanácsának gyakorlatát veszi górcső alá. Ebben a kötetben összegzi a szerző azokat az elvárásokat, melyeket a legfőbb bírói testület támaszt a helyi jogalkotással szemben. A legmagasabb szintű bírói jogalkalmazásból kiolvasható jövőbe mutató támpontok szerkesztett formában tárulnak a jogkereső közönség elé.

Dr. Tilk Péter közjogi tolalából számos nagy ívű, a jogalkotói munkát alátámasztó szakkönyv íródott. Nem mehetünk el ama tény mellett, hogy a szerző a magyar helyi jogszabály-szerkesztő egyetemi képzés iskolatemető képviselője. Kiemelten foglalkozik a helyi önkormányzatok törvényes működésének kérdéseivel, az Alkotmánybírósággal és a helyi jogalkotással egyaránt. A helyben megélt életviszonyok szabályozására felhatalmazott önkormányzatok jogalkotási szerepe számos változáson esett át az új Alaptörvény, valamint az újdonság számba menő Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény megjelenésével és hatálybalépésével. A törvény a jövőbe mutat és igyekszik betölteni saját szerepét, meghatározni a jövő életviszonyait. A jogalkalmazó a törvényt ösvényként követi, hogy esküjének megfelelően a közjogi kogencia mentén teljesítse kötelességét. Az ösvény mentén az Alkotmánybíróság és a Kúria táblákat helyez el a könnyebb eligazodás érdekében. Aki pedig az útvonalak szövevényes metszéspontjait térképre szerkeszti, a címben említett mű jeles szerzője, aki a szabályozást felülről, tudományos, a gyakorlati kérdéseket nem nélkülöző szemüvegen

keresztül értékeli, vizsgálva a tanács egyes döntései tartalmát, hatását a jogalkalmazásra. A tanulmányt felfoghatjuk dr. Tilk Péter „Az Alkotmánybíróság hatásköre és működése” című művéhez kötődő folytatásának a helyi jogalkotásra vonatkoztatva. Az Alaptörvény mindent meghatározó generális erővel lépett hatályba 2012. január 1-jén, azzal a céllal, hogy a korábbi alkotmányos rendet megújítsa. Ennek az alkotmányos törekvésnek a hatására a helyi (elsősorban települési) önkormányzatok jogalkotásához erősebb, gyorsabb és összetettebb felülvizsgálati rend társult. Ez a rendszer kiemelt szerepet tulajdonít a Kúriának a helyi jogalkotás és a törvényi szint kompatibilitásának meghatározásában. A jogalkalmazó sui generis puritán egyszerűséggel keresi azokat a támpontokat, amelyek a törvényekben szövegszerűen nem kerültek megfogalmazásra. Azok a törvények, amelyek nem rendelkeznek végrehajtási rendelkezésekkel, különösen igénylik a magyarázatot, az absztrakcióból kilépő „*tenni valót*”. Hiszen közjogi területen azt tehetjük, amit a törvény kifejezetten megenged, s nem azt, amit meg nem tilt számunkra. A dinamikus változó jogi környezet szükséges igénye a jogszabály-szerkesztőket folyamatosan kreativitásra ösztönzi, megjelennek új jogi formák, mint a megyei jogú városok megyei hatókörű rendeletalkotási képessége a kéményseprő-ipari szolgáltatás esetében. A kreatív jogszabály-szerkesztés és a bíróság előtt elbírált jogvita emeli azokat a világtótornyokat a jogrendszerben, amely békés kikötőbe irányítja a márpedig hajózni muszáj kapitányokat és első tiszteket. Dr. Tilk Péter a világtótornyokat térképre rajzolja. Műve segítség az önkormányzatok jogszabály-szerkesztői, polgármesterei, jegyzői, a bírák és a kormányhivatalok munkatársai számára. A jogkereső állampolgár, aki az ombudsmani honlapot elhagyva talál e szakirodalomra, szintén megtalálja magának a reményt és megerősítést jogérvényesítéséhez. Egy olyan korban, mikor a törvényesség követelménye már általánosan elfogadott, a törvényesség nem szemet kerekítő vásári újdonság kell, hogy legyen, hanem művészet. Mint maga a jog is, ars boni et aequi. Ebben a kultúrkörben válik ez a mű is művészeti értéké, a demokrácia fokmérőjévé helyben és nemzeti szinten egyaránt. A mű több, mint 120 kúriai döntés alapulvételel készült. A kötet választ ad az elvi jellegű kérdésekre és az el-

¹ A Kúria Önkormányzati Tanácsa helyi jogalkotással kapcsolatos elvárásai. Kodifikátor Alapítvány, Pécs, 2014

járárendszerben megbújó gyakorlati problémákra is. Világos és tiszta képet fest az állami munkamegosztásban a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeleti jogkörét gyakorló különböző állami szervek feladatainak összevetésével a konkrét jogszabályok bemutatásával. Az egyes hatásköröket az adott hatalmi ágon belüli jogforrások említésével mutatja be. Olvashatók a releváns törvényi előírások konkrét hivatkozással. A múltbéli szabályozást gondosan elválasztva mutatja be a helyi rendeletalkotással összefüggő hatályos alkotmánybírói és kúriai hatásköröket a hatékony megkülönböztetés és célhoz rendeltetés mentén. Tudományos alaposan mutatja be a nem hatályos rendeletek felülvizsgálati lehetőségét is. Ugyanilyen komolysággal vizsgálja a rendeletekre vonatkozó célszerűségi vizsgálat dogmatikus lehetőségét, a mellette, ellene szóló érveket és marad a törvényességi vizsgálat működési körében, a Kúria joggyakorlata nyomán. Részletesen

foglalkozik a helyi rendelet megsemmisítésének konkrét következményeivel, így hatályával is. Bemutatja, hogyan győződik meg a Kúria arról, hogy az adott önkormányzati rendelet létezik-e vagy sem, majd releváns következtetéseket von le a bizonyítási eszközökről és a képviselet kérdéséről, az eljárás résztvevőinek jogszabályairól, együttműködési kötelezettségeiről. Kiemelt figyelmet tulajdonít a törvényességi felügyeleti eljárásban a konzultációs szakasznak, amelyet részletesen ismertet. Elemzi az önkormányzat, kormányhivatal, bíróság-tengely eljárási lépéseinek megjelenését az egyedi ügyekben. Mindent elmond az indítványról, amit tudni érdemes.

Mindezt a jeles tartalmat egy megbízható, a tudományos és gyakorlati életben közismert, elfogadott szakértő szerzőtől egy jól szerkesztett átlátható műben vehetjük kézhez. Mindenkinek bátran ajánlom útban a nyugodt kikötő felé.